

EL GUST PER LA LECTURA

curs 2019-2020

1

Guia didàctica

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

El gust per la Lectura 2019 – 2020

Primer i Segon d'ESO

Orientacions didàctiques per al professorat

Departament d'Educació

Sub-direcció General de Plurilingüisme

Servei de Suports i Recursos Lingüístics

2

Mireia Tenza

Atès el caràcter docent d'aquesta publicació, per a la citació de fragments de textos d'altri i la reproducció de fotografies procedents d'obres publicades (de les quals se cita adequadament la font i el nom de l'autor) ens acollim al dret de citació reconegut a l'article 32.1 del Text refós de la Llei de propietat intel·lectual, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, i a l'article 10.2 del Conveni de Berna per a la Protecció de les obres literàries i artístiques, de 9 de setembre de 1886; i, per tant, està exempt de la necessitat d'autorització i abonament dels drets d'autor.

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de [Reconeixement-No Comercial-Compartir Igual 4.0 Internacional de Creative Commons](http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ca). Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se n'esmenti l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual que la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ca>

ÍNDIX

PRESENTACIÓ.....	4
Orientacions per al professorat.....	7
Objectius d'aprenentatge.....	8
Continguts.....	9
Criteris d'avaluació.....	11
Orientacions didàctiques.....	13
Treballem Valors.....	17
GUIA DE LECTURA.....	19
Abans de llegir.....	20
Comprensió lectora.....	28
Després de llegir.....	47
BIBLIOGRAFIA I BIBLIOGRAFIA WEB.....	59

PRESENTACIÓ

Llegir és comprendre un escrit. Sigui com sigui que llegim, ràpid o a poc a poc, a batzegades, al mateix ritme, silenciosament, en veu alta..., el que és important és interpretar el que vehiculen les lletres impreses, construir un significat nou en la nostra ment a partir d'aquests signes. Això vol dir bàsicament llegir.

Llegir és un procés d'interacció entre el lector i el text, un procés en el qual el lector intenta satisfer els objectius que guien la seva lectura. Aquesta afirmació té diverses conseqüències en funció de les característiques del lector, dels seus coneixements previs, del moment i l'espai de lectura... Implica, a més a més, que sempre ha d'existir un objectiu que guiï la lectura, o bé, dit d'una altra manera, que sempre llegim per a alguna cosa, per assolir alguna finalitat. Convé, doncs, que aquesta finalitat pugui ser el gust per llegir que, com bé explica el document [La lectura en un centre educatiu](#), s'adquireix desenvolupant l'hàbit lector i fomentant la lectura sistemàtica en qualsevol suport, aprenent a reflexionar sobre el que s'ha llegit.

4

Per tot això, la interpretació que els lectors realitzem dels textos que llegim depèn, en gran mesura, de l'objectiu que presideix la nostra lectura. És a dir, encara que el contingut d'un text romangui invariable, és possible que dos lectors, moguts per finalitats diferents, n'extreguin informació diferent. Els objectius de la lectura són, doncs, elements que s'han de tenir en compte quan es tracta d'ensenyar el nostre alumnat a llegir i a comprendre.

En definitiva, llegir és molt més que un simple fet mecànic de desxiframent d'uns signes gràfics, és sobretot un acte de raonament, ja que del que es tracta és de saber guiar una sèrie de raonaments cap a la construcció d'una interpretació del missatge escrit a partir de la informació que proporcionen el text i els coneixements del lector, i, alhora, iniciar una altra sèrie de raonaments per controlar el progrés d'aquesta interpretació, de tal manera que es puguin detectar les possibles incomprendions produïdes durant la lectura.

Des d'un punt de vista didàctic, la lectura esdevé, doncs, una eina per treballar l'hàbit lector amb els alumnes, per obrir-los la feixuga frontera de l'anàlisi i la

interpretació, per facilitar-los la descoberta –o aprofundiment– de nous gèneres, com en el cas d'aquesta guia, o noves perspectives de lectura. És en aquest sentit que hem de ser capaços de cercar en les nostres aules l'equilibri entre la lectura guiada i la lectura autònoma.

Així doncs, decidir una lectura per treballar a l'aula pot tenir els seus riscos, però al mateix temps, arriba a ser una manera potent i eficaç d'ensenyar als alumnes que la lectura és un mitjà de socialització en una comunitat de lectors. En conseqüència, aquesta guia ofereix la possibilitat de treballar la literatura experiencialista o realista a partir de la tria de dues possibles lectures. En aquest aspecte, s'hi afegeix l'element de la reflexió sobre problemes actuals ja siguin de caire social, polític o ètic.

La guia didàctica que tot just comenceu a llegir està adreçada al professorat de llengua i literatura que ha decidit treballar la lectura *Com una tempesta que arriba sense avisar*, de Glòria Marín, amb els seus alumnes. Aquesta guia es correspon amb el quadern de l'alumne, que només conté les activitats (sense les orientacions que poden dinamitzar les converses d'aula sobre la feina dels alumnes).

Glòria Marín és una escriptora de contes infantils i juvenils que ha treballat durant onze anys com a mestra i que des del 1991 escriu novel·les i obres teatrals. Per a aquesta autora la juvenil és una literatura experiencialista, on tracta de buscar la identificació del lector amb els seus protagonistes per tal de desenvolupar temes d'[autoconeixement](#), de descobriment del món, a més a més d'aprofundir en temes de problemàtiques específiques de l'adolescència.

Com una tempesta que arriba sense avisar és una història on la protagonista, la Valentina, comença a tenir la necessitat de saber i de descobrir coses sobre la seva família. L'arribada de nou al poble de la seva tieta i la reforma de la casa encantada faran que les dues trobin un fil d'unió que iniciarà una gran amistat que no farà trontollar ningú, ni tan sols l'aparició d'un personatge misteriós a la casa. Tothom té dret a conèixer els seus familiars i a tenir una llar.

Penseu que les cases s'assemblen a les persones que hi viuen? Què estaríeu disposats a fer per ajudar a una persona estimada?

Finalment, la guia didàctica es tanca amb un recull de bibliografia i bibliografia web que ha servit per elaborar aquesta guia.

La referència bibliogràfica d'aquest llibre és:

MARÍN I MORO, GLÒRIA (2018), *Com una tempesta que arriba sense avisar*,
ed. Animallibres, Barcelona

ORIENTACIONS PER AL PROFESSORAT

Competències bàsiques de l'àmbit lingüístic
Aquesta guia de lectura conté activitats que estan relacionades amb les cinc dimensions de les competències bàsiques de l'àmbit lingüístic. Cal destacar que a continuació hi ha una prioritització de les competències per treballar-les més específicament.
Dimensió de la Comprensió Lectora
Competència 1. Obtenir informació, interpretar i valorar el contingut de textos escrits de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics per comprendre'ls.
Competència 2. Reconèixer els gèneres de text, l'estructura i el seu format, interpretar-ne els trets lèxics i morfosintàctics per comprendre'l.
Competència 3. Desenvolupar estratègies de cerca i gestió de la informació per adquirir coneixement.
Dimensió de l'Expressió Escrita
Competència 5. Escriure textos de tipologia diversa en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística.
Competència 6. Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal.
Dimensió de la Comunicació Oral
Competència 9. Emprar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per iniciar, mantenir i acabar el discurs.
Dimensió Literària
Competència 11. Expressar, oralment o per escrit, opinions raonades sobre obres literàries, tot identificant gèneres, i interpretant i valorant els recursos literaris dels textos.
Dimensió Actitudinal i Plurilingüe
Actitud 1. Adquirir l'hàbit de la lectura com un mitjà per accedir a la informació al coneixement, i per al gaudi personal; i valorar l'escriptura com un mitjà per estructurar el pensament i comunicar-se amb els altres.
Actitud 2. Implicar-se activament i reflexiva en interaccions orals amb una actitud dialogant i d'escola.

OBJECTIUS D'APRENTATGE

Amb la intenció d'assolir les competències anteriorment esmentades s'han confeccionat vuit objectius d'aprenentatge que intenten promoure i millorar la competència lectora de l'alumnat amb una relació estreta amb la competència digital i la competència personal i social.

1. Utilitzar la lectura com a font de plaer i d'enriquiment personal i apropar-se a les obres escrites per desenvolupar hàbits de lectura.
2. Llegir una obra literària adaptada a l'edat per aprendre, informar-se i com a mitjà per ampliar el vocabulari i fixar l'ortografia.
3. Identificar els elements que configuren una obra literària (temps, espai, personatges, estructura, temes i argument) i analitzar-los.
4. Emprar els coneixements sobre la llengua i les normes de l'ús lingüístic per escriure i parlar de manera adequada, coherent i correcta per comprendre textos orals i escrits.
5. Produir textos personals creatius i d'iniciativa personal amb intenció literària.
6. Propiciar la implicació dels nostres alumnes com a agents actius, crítics i transformadors de la pròpia realitat i del món que els envolta.
7. Desenvolupar estratègies d'investigació, tractament acurat de la informació i reflexió sobre aquesta a partir de la interacció amb els companys i l'ajuda ajustada dels professors.
8. Emprar les tecnologies de la informació i la comunicació amb esperit crític i emprenedor, per obtenir, interpretar i valorar informacions de diversos tipus i com a instrument de treball i aprenentatge.

CONTINGUTS

Els continguts que es recullen en aquest apartat es corresponen amb els continguts clau del document d'identificació i desplegament de les competències de l'àmbit lingüístic per a l'ensenyament secundari.

Dimensió Comprensió Lectora
<p>1. Comprensió literal, interpretativa i valorativa. Idees principals i secundàries.</p> <ul style="list-style-type: none">• Gèneres de text narratiu, descriptiu i conversacionals.• Estructura dels textos.
<p>2. Estratègies de comprensió per a l'abans, durant i després de la lectura.</p> <ul style="list-style-type: none">• Idees principals i secundàries.• Intenció comunicativa i actitud del parlant.• Contrast amb coneixements propis.
<p>3. Estratègies de cerca, ús de cercadors i tractament de la informació per a la construcció del coneixement.</p> <ul style="list-style-type: none">• Estratègies de consulta per comprendre i ampliar el contingut dels textos.
Dimensió Expressió Escrita
<p>4. Estratègies per a la producció de textos escrits i multimèdia: l'escriptura i la creació audiovisual com a procés.</p> <ul style="list-style-type: none">• Escriptura com a procés: planificació, textualització i revisió.
<p>5. Adequació, coherència, cohesió, correcció i presentació. Normes ortogràfiques.</p> <ul style="list-style-type: none">• Registre lingüístic.• Adequació lèxica.• Sintaxi adequada a la situació comunicativa.• Ordenació i estructuració dels continguts.• Connectors i marcadors textuais i procediments per a la progressió del discurs.• Puntuació i paràgrafs.• Normes ortogràfiques, amb excepcions de més dificultats.• Presentació de l'escrit, tant en suport paper com digital.
Dimensió Comunicació Oral
<p>6. Processos de comprensió oral: reconeixement, selecció, interpretació, anticipació, inferència, retenció.</p> <ul style="list-style-type: none">• Recerca i exposició d'informació.• Debats.

- Estratègies comunicatives per a l'inici, manteniment i finalització de les interaccions.
- Cooperació i respecte envers les diferències d'opinió en les situacions de treball.

Dimensió Literària

11. Lectura i comprensió de textos: estructura, aspectes formals, recursos estilístics i retòrics.

- Estructura.
- Aspectes formals.
- Recursos estilístics i retòrics (anàfora, metàfora, metonímia, símil, antítesi, enumeració).

12. Temes i subgèneres literaris. Tòpics.

13. Redacció de textos d'intenció literària.

- Redacció de textos d'intenció literària, a partir de la lectura de textos d'obres lliures i/o de l'època, utilitzant les convencions formals del gènere i des d'una perspectiva lúdica i creativa.

14. Lectura d'obres de la literatura catalana.

Dimensió Actitudinal i Plurilingüe

15. Lectura i escriptura sovintejades sobre temes diversos i en contextos diferents.

- Intenció comunicativa i actitud del parlant.
- Idees principals i secundàries.
- Contrast amb coneixements propis.
- Taules, quadres, fitxes, esquemes, xarxes digitals.

Bloc Transversal de coneixement de la llengua

21. Lèxic i semàntica

- Lèxic apropiat a contextos concrets i quotidians.
- Camps lexicosemàntics i lèxic nou.
- Relacions semàntiques (polisèmia, sinonímia, antonímia, homonímia).
- Estratègies digitals de cerca lèxica.

23. Llenguatge audiovisual

- Suport multimèdia.

CRITERIS D'AVUACIÓ

DIMENSIÓ COMPRESIÓ LECTORA

1. Utilitzar estratègies de lectura comprensiva i crítica de gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals, predictius, persuasius, instructius, expositius, i argumentatius senzills.
2. Llegir, comprendre i interpretar textos escrits propis de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica i dels mitjans de comunicació, captant el sentit global, identificant la informació rellevant, extraient informacions concretes, fent inferències, determinant l'actitud del parlant, i reconèixer alguns aspectes de la seva forma i el seu contingut.
3. Identificar i seleccionar, de fonts d'informació fiables, els coneixements que s'obtinguin de les biblioteques o de qualsevol altra font d'informació impresa en paper o digital, integrant-los en un procés d'aprenentatge continu.

11

DIMENSIÓ EXPRESSIÓ ESCRITA

5. Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats (planificant, textualitzant, revisant i reescriuint), i integrant la reflexió ortogràfica i gramatical en la pràctica i ús de l'escriptura.

DIMENSIÓ COMUNICACIÓ ORAL

8. Comprendre i interpretar textos orals de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica i dels mitjans de comunicació, de qualsevol gènere de text estudiat, captant el sentit global, identificant la informació rellevant, extraient informacions concretes, realitzant inferències i determinant l'actitud del parlant.

12. Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió i expressió de textos orals i multimèdia, i per a compondre i revisar progressivament autònoma els textos propis i aliens.

DIMENSÍO LITERÀRIA

13. Llegir i comprendre, de forma guiada, obres literàries de la literatura catalana, castellana i universal de tots els temps i de la literatura juvenil, properes als propis gustos i aficions, mostrant interès per la lectura.
14. Redactar textos personals d'intenció literària des d'una perspectiva lúdica i creativa.
16. Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió i expressió de textos literaris, i per compondre i revisar progressivament autònoma els textos propis i aliens.

DIMENSÍO ACTITUDINAL I PLURILINGÜE

17. Valorar la importància de la lectura i l'escriptura com a eines d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.
20. Conèixer i emprar els sistemes de comunicació digitals sincrònics o asincrònics, atenent a la direccionalitat de la informació i al canal comunicatiu, i tenir cura dels aspectes que afecten la identitat digital pròpia i aliena.

Amb aquest material didàctic, es pretén que tant el professorat com l'alumnat pugui anar més enllà de la lectura del text i de les activitats estrictament literàries que s'hi poden associar i reflexioni sobre un problema social com és el de l'habitatge. Tots som conscients que ens trobem davant un tema que pot produir situacions com la de la pèrdua de la identitat familiar arrelada a l'habitatge o la manca d'informació a l'entorn dels nostres orígens familiars.

Aquest quadern està format per tres apartats:

En primer lloc, es recullen les orientacions didàctiques, tenint en compte el currículum vigent, que inclouen els objectius a treballar, els continguts que s'hi corresponen i els criteris d'avaluació que es pretenen assolir.

En segon lloc, hi ha un apartat teòric que pretén aproximar-nos al món dels valors ètics i morals que es poden deduir de la lectura. Es tractarà de definir i presentar les característiques bàsiques que ens podran servir per analitzar, posteriorment, l'obra llegida.

En tercer lloc, es troben les activitats del quadern de l'alumne amb les corresponents orientacions i suggeriments de treball per a la lectura. Aquestes activitats segueixen el procés lector:

- Un primer apartat anomenat *abans de llegir*. Es tracta d'activitats motivadores que treballen alguns trets rellevants de l'autora, el context de l'obra i els coneixements que es poden adquirir a través de la lectura.
- Un segon apartat de *comprensió lectora* per tal de treballar amb més profunditat les idees de l'obra.
- Un tercer apartat anomenat *després de llegir*, on es proposen activitats de reflexió i d'altres més creatives a l'entorn dels temes del relat.

Amb la finalitat de facilitar la feina dels docents a l'hora d'organitzar, distribuir i triar les activitats que es vulguin treballar amb l'alumnat, s'han fet servir unes icones que determinen la tipologia de les activitats que es van plantejant al llarg del document. Les icones fan referència a les següents característiques:

	Activitat d'expressió escrita		Activitat de comprensió escrita
	Activitat lúdica i de desenvolupament personal		Activitat de recerca digital de la informació
	Activitat de comprensió oral audiovisual		Activitat de recerca i tractament de la informació
	Activitat d'expressió oral		Activitat de reflexió individual i crítica
	Apunt teòric		Vocabulari

Les activitats proposades són una manera d'orientar la lectura dels estudiants. Cada docent decidirà com en fa ús, d'acord amb el seu criteri personal, les prioritats que consideri escaients de treballar amb els alumnes, així com la metodologia de treball que li sigui més còmoda per treballar a l'aula. En cap cas s'ha de considerar el quadern de l'alumne com un seguit d'activitats que cal fer una darrere l'altra.

Compartir les lectures amb els altres és important perquè fa possible beneficiar-se de la competència de tots per construir el sentit i obtenir el plaer d'entendre millor els llibres. Discutir, narrar, exposar, dramatitzar, llegir en veu alta, elaborar les respostes personals a través de diferents tipus d'expressió artística o d'assaig, evocar els textos llegits, establir-ne relacions..., són accions apropiades per fer de la lectura un espai social compartit. Aquesta pràctica fomenta la creació de ponts entre l'escola, la família i l'entorn.

Una manera molt eficaç de despertar el gust per llegir i implicar-se en la **comprensió lectora** és discutir de manera col·lectiva, en petit o en gran grup, el sentit del relat de l'obra treballada. Amb aquesta activitat els alumnes mantenen una actitud activa, mostren interès, veuen què fan els altres i com ho fan per entendre un text i argumenten les seves interpretacions. Parlar de llibres, compartir les opinions i debatre-les fa del temps per parlar de la lectura un dels moments del procés lector més importants per a la comprensió lectora i per a la consolidació de l'hàbit lector.

La **metodologia** a l'aula serà fonamentalment activa i participativa i procurarà afavorir el treball individual i cooperatiu de l'alumnat. Cal tenir en compte que les nostres aules presenten una gran diversitat d'alumnat i, per això, es proposa treballar algunes activitats en grups heterogenis per potenciar les relacions positives entre iguals i per promoure la participació activa de l'alumnat, ja que aquest tindrà l'oportunitat de conèixer-se millor i acceptar-se i respectar-se mútuament. D'aquesta manera, és convenient fer servir diverses tècniques metodològiques cooperatives, amb l'objectiu d'atendre els diferents ritmes d'aprenentatge de l'alumnat.

El **paper del docent** ha de ser el de dinamitzador de la lectura. Ha de ser obert i empàtic en la mesura que ha de saber transmetre l'interès pel que s'està llegint, ja sigui llegint fragments d'obres de textos relacionats, compartint recursos audiovisuals que facilitin la comprensió d'allò que s'està treballant, establint connexions amb lectures externes (premsa, revistes especialitzades...) o amb fets propers al moment històric que comparteix amb els alumnes (el problema de l'habitatge, la restauració d'una casa, l'empatia, la família...).

Per aquest motiu, les **activitats de lectura** són força variades: orals i escrites, individuals i col·lectives, en paper imprès o digitals. La finalitat, però, de tot el conjunt d'activitats no és una altra que afavorir la selecció, organització i anàlisi de la informació que garanteixi aprofundir i consolidar l'hàbit de la lectura.

L'**avaluació** inicial pot realitzar-se amb una tria de les activitats que configuren l'apartat «Abans de llegir», on s'intenta relacionar el món de l'alumnat amb la novel·la que ha de llegir i l'estimulació de records de coneixements previs.

Un cop llegida i treballada l'obra, pot realitzar-se amb una recopilació d'activitats proposades en els apartats «Comprensió lectora» i «Després de llegir». És important incidir en la comprensió del text narratiu i en la capacitat d'extreure conclusions de l'obra literària, tant pel que fa a aspectes tècnics (argument, temps narratiu, punts de vista, estructura...) com temàtics o d'intencionalitat.

A més, altres elements que poden ajudar a establir unes pautes d'avaluació de l'alumnat són:

- Comprensió de l'obra llegida.
- Comprensió crítica de la societat que ens envolta.
- Participació activa i reflexiva en les activitats d'aula.
- Cerca, selecció i transformació de la informació.
- Expressió d'idees de manera raonada i argumentada.
- Interès pel treball de lectura.
- Respecte pel torn de paraula.
- Valoració positiva de les opinions dels altres.
- Treball autònom.

L'**amistat** és un dels valors principals que conformen la conducta social de les persones. Realment, l'amistat és un bé que ens fa compartir amb naturalitat i sinceritat part de la nostra vida amb aquells a qui estimem.

Etimològicament, la paraula *amistat* ve del llatí *amicita* i significa “estima pura i desinteressada per una altra persona, independentment de l’edat, de la raça, de la classe social i del gènere”.

Durant l’adolescència, s’estableixen vincles entre les persones que poden perdurar tota la vida. Aquest és, doncs, un període molt important en l’aprenentatge de la vida social dels éssers humans. Per això, és natural que l’amistat estigui fonamentada en la sinceritat, ja que cal poder conèixer lliurement les persones. Tenir amics fa canalitzar molts sentiments d’agraïment, d’afabilitat, de generositat i d’alegria. Els nostres alumnes es troben en un moment vital clau on, individualment, comencen a crear la seva pròpia concepció de l’amistat i és rellevant tractar aquest tema a l’aula.

Amb la finalitat de donar encara més importància a aquest valor tan transversal es va crear el Dia Internacional de l’Amistat, el 20 de juliol, que va néixer l’any 2011, promogut per l’Assemblea General de les Nacions Unides amb la idea que la concòrdia entre persones pogués inspirar iniciatives de pau i presentés una oportunitat de construir ponts entre les persones fomentant el respecte.

Fer un amic és una inversió humana. Aquest fet l’anirà descobrint la protagonista d’aquesta història, que no sempre els tindrà en compte ni actuarà d’acord amb aquests valors tan importants. Un amic és un capital que enriqueix la nostra vida. Nosaltres invertim afecte, confiança, generositat, temps compartit i intercanvi

d'opinions. El rendiment que ens donarà és l'augment de la nostra capacitat d'afecte, de solidaritat i, fins i tot, de plàcida i profunda felicitat.

És en aquest punt on cal destacar un altre concepte tractat en aquesta lectura, la **solidaritat**. La solidaritat no és fer el bé. És compartir amb un altre que és com tu allò que encara tens. Tenir competències en solidaritat és estimular la construcció de societats més justes. Aquesta idea fonamenta part de la lectura, ja que la protagonista descobrirà com en la nostra societat actual hi ha persones poc solidàries i que provoquen situacions d'injustícia davant la impotència d'aquells que volen compartir i tenen l'habilitat de l'**empatia** ben desenvolupada.

D'una altra banda, cal destacar que aquests valors es poden treballar de manera transversal a través de la música. Les cançons són, potser, la forma d'art que de manera més directa i efectiva pot afectar emocionalment. La música és l'art que arriba a totes les generacions i que es fàcil d'entendre. Diuen que els elements que conformen una bona composició són una bona melodia, un bon cantant, una bona interpretació, una producció i alguna cosa més, que ningú no sap el que és, però que és el més important. Com que els cantants parlen de sentiments, no és difícil trobar cançons relacionades amb el tema de l'amistat com per exemple: "Compta amb mi", de Txarango; "Invencibles", d'Els Catarres; "Som", de Cybee; "Son mis amigos", d'Amaral; "Count on me", de Bruno Mars o "Friends will be friends", de Queen, entre moltes d'altres.

La mirada cap als valors de l'amistat i la solidaritat ens permet presentar una obra plena de connexions entre els personatges, que hauran de reviu moments durs del passat. La casa encantada, doncs, és el nexa d'unió que comparteixen tots els personatges. Tot canvia i evoluciona adaptant-se als temps que transcorren, però no sempre les coses són el que semblen!

GUIA DE LECTURA

ABANS DE LLEGIR

1. Les cobertes dels llibres són una finestra oberta a les històries. La imatge que il·lustra la coberta d'aquesta obra ens envia un missatge significatiu que està relacionat amb l'argument de l'obra. Fixa't en la coberta i respon raonadament les preguntes següents:

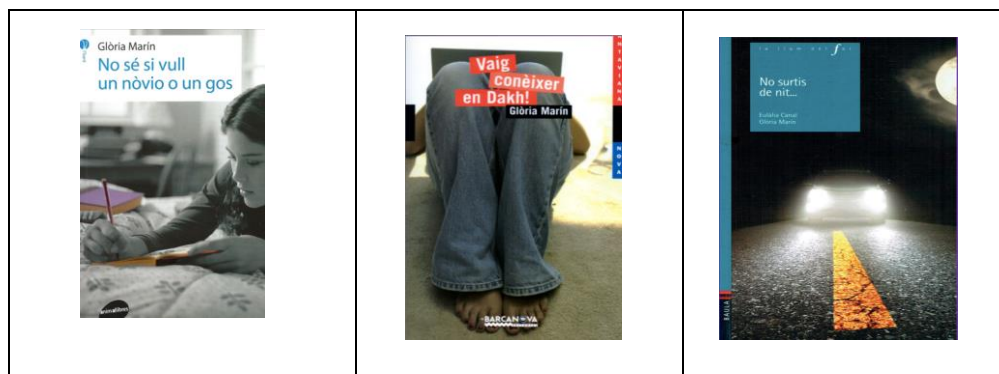
Aquest primer exercici té la finalitat que els alumnes observin la coberta del llibre i puguin fer una pluja d'idees al voltant de la fotografia de la casa i del títol. Tot això els ajudarà a fer hipòtesis sobre el tema de l'obra.

D'aquesta manera, el docent coneixerà el punt de partida i podrà decidir si caldrà introduir més lentament, o de manera més superficial, aquells aspectes que puguin ajudar a la posterior lectura de l'obra.

2. La Glòria Marín és l'escriptora d'aquesta novel·la juvenil. Ella ha escrit moltes novel·les juvenils, infantils i per a adults durant els últims darrers anys. A continuació, pots veure tres cobertes d'altres llibres seus, observa-les i intenta enllaçar-les amb l'argument corresponent.

Les tres cobertes són la representació de tres obres importants i destacades de l'escriptora. Es tracta de fer una reflexió sobre els diferents arguments de les obres i les imatges de la coberta per fer veure als alumnes la relació que hi ha entre aquests dos elements. A més, és rellevant per donar a conèixer que es tracta d'una escriptora rellevant en el món de la literatura juvenil.

1	En Max i en Joel són bessons. Malgrat això són ben diferents. La novel·la comença en una nit que en Max i en Joel surten de festa. De tornada, i amb massa beguda al cos, tenen un accident i un dels dos no sobreviu.
2	L'Alba no suporta els problemes, i molt menys els crits, que últimament formen la banda sonora de casa seva. La relació amb els germans i amb els pares se li està fent tan insuportable que ha decidit fer-se invisible als ulls de tothom i no obrir boca. Per esbravar-se de tot el que li passa comença a escriure tot allò que li bull al cap.
3	L'Aleidis estiuja a Sitges, el poble on viu la seva millor amiga, la Neret. Quan l'estiu s'acaba i l'Aleidis torna a Sabadell, mantenen el contacte, les confidències i els secrets per correu electrònic, però la seva amistat trontolla quan l'Aleidis li explica que a la seva classe acaba d'arribar un noi de Kenya.

3. Per tal de conèixer millor l'escriptora d'aquesta narració cal que facis una fitxa tècnica amb informació bàsica sobre la seva vida i la seva obra. Per això, pots entrar en el seu blog (<https://gloriamarin.cat>), on trobaràs el seu currículum.

L'escriptora Glòria Marin té un blog on exposa aspectes personals de la seva vida interessants per entendre millor els seus llibres. A més, hi descriu la seva trajectòria professional com a escriptora de llibres juvenils, infantils i per a adults. En aquest blog, els alumnes podran trobar tota la informació necessària per completar la taula següent. És una activitat on treballaran la seva capacitat de recerca i de síntesi de la informació.

FITXA TÈCNICA DE: GLÒRIA MARIN	
Quan va néixer?	Va néixer el 19 de novembre de 1959 a Sabadell.
On viu?	Viu a Catalunya, a la ciutat de Sabadell.
Quins estudis té?	Té els següents estudis: <ul style="list-style-type: none">- Títol de Puericultura.- Títol de Neurologia infantil.- Especialista en Plàstica.- Màster en Tècniques de Narració.
Quines són les seves aficions?	La pintura i l'escriptura
En què ha treballat?	-1978: Mestra d'educació especial a l'escola Xaloc de Sabadell. - 1987: Mestra a l'Obrador "Tallers de Ciència i Tècnica". - 1991: Escriptora. - 2004: Professora de "Tècniques de la narració i gestió cultural" a la UAB. -2005: Projecte escolar "Seguint el fil" de l'ajuntament de Sabadell. - Tertuliana a Ràdio Barberà (98.1 FM).
Quins premis ha rebut?	1999: Premi Montserrat Roig. 2007: Premi a la millor obra teatral en català (XVIII Concurs de Teatre a la Vila de Vallirana).

4. La Glòria Marín també escriu obres teatrals. N'has llegit alguna? Busca a la biblioteca del teu institut o del teu barri dues obres teatrals escrites per l'autora i llegeix la contraportada per saber de què tracten.

Resposta oberta. Es tracta de fer una recerca ràpida per descobrir altres obres relacionades amb l'escriptora, però dins del gènere teatral. A més, és una ocasió perquè l'alumnat tingui l'oportunitat de visitar la biblioteca de l'escola o bé la del barri.

5. La pintura és una de les aficions d'aquesta escriptora. En el seu blog pots trobar-ne moltes. Analitza i relaciona les pintures següents amb les breus descripcions.

Es tracta d'una activitat d'observació per tal de conèixer una altra faceta de l'escriptora de l'obra: la pintura. Es pot aprofitar per explicar que la Glòria Marin també il·lustra algunes de les seves obres i ha fet diverses exposicions de les seves pintures, com es pot veure explicat al seu currículum, penjat al blog.

23

Solució:

1	Combina pintura i collage.
2	Evoca un ambient parisenc.
3	Les formes són arrodonides, suaus i amables.
4	Evoca una imatge futurista.

6. Ara investiga quines dues d'aquestes pintures anteriors són cobertes de dos llibres seus i escriu-ne els títols.

És una activitat de recerca i tractament de la informació.

La imatge número 3 fa referència a la coberta del conte infantil *La Cloïssa Lluïsa*, que va escriure i il·lustrar l'any 2009.

La imatge número 4 fa referència a la coberta del conte infantil *Tao, el gat galàctic*, que va escriure i il·lustrar l'any 2010.

7. El títol *Com una tempesta que arriba sense avisar* pot suggerir la idea que la casa de la imatge està encantada. L'adjectiu *encantat/ada* és polisèmic perquè té diferents significats. Busca aquests significats al diccionari de l'Enciclopèdia Catalana <https://www.diccionari.cat> i subratlla el significat més adient amb el títol de llibre.

SIGNIFICAT 1: Sotmès a encantament, que és sota els efectes d'un encanteri.

SIGNIFICAT 2: Que està sempre com distret del que cal fer.

SIGNIFICAT 3: Dit d'un afer, negoci, etc., paralitzat, encallat.

Aquesta activitat és important per començar a analitzar la relació que hi ha entre el títol de l'obra *Com una tempesta que arriba sense avisar* amb la imatge de la coberta. A més, es pot aprofitar per parlar dels mots polisèmics com a recurs molt útil per millorar i ampliar el lèxic de l'alumnat.

D'una altra banda, el fet de fer una recerca al diccionari us ajudarà a reflexionar al voltant dels diferents conceptes que pot determinar l'adjectiu "encantat/encantada" per tal de començar a imaginar l'argument de l'obra.

8. Coneixes alguna casa encantada? Creus que la imatge de la coberta representa una casa encantada? Ara que ja has reflexionat sobre aquest concepte, dissenya i dibuixa una casa encantada.

Resposta oberta. És una activitat dedicada a desenvolupar la competència artística i la dimensió d'aprendre a aprendre de l'alumnat per tal de treballar habilitats i actituds que els permetin reflexionar de manera autònoma. Abans de començar a dissenyar i dibuixar la casa encantada és necessari fer una petita tertúlia perquè els alumnes expliquin les seves realitats personals entorn a aquest concepte que segurament han creat a través de pel·lícules, llibres, fotografies...

9. Un cop dissenyada la teva casa encantada, explica les teves idees i el teu disseny a la resta de companys. A continuació, elaboreu un mural per deixar-les exposades tots a l'aula.

En aquesta activitat l'alumnat haurà d'explicar i presentar el seu treball a la resta de companys i companyes. Per això, l'alumnat haurà de prendre consciència d'un mateix, fet que l'ajudarà a implicar-se en el procés de creixement personal.

D'una altra banda, seria una bona idea crear un mural amb tots els dibuixos perquè quedi exposat el treball en conjunt a l'aula durant la lectura del llibre.

10. Llegeix la notícia següent publicada a *adolescents.cat*:

Es tracta de llegir la notícia a classe en veu alta perquè tots puguin seguir les idees i així treballar-la conjuntament.

10.1. Quines TRES IDEES has après després de la lectura d'aquesta notícia?

Després de llegir la notícia, és important llegir el quadre de *Recordes que...* per repassar la idea del concepte de resumir. A continuació, els alumnes hauran de buscar les tres idees principals que exposa la notícia.

Solució:

Una família escocesa busca mainader/a i ofereix una bones condicions de feina.

La família no troba ningú perquè la casa està encantada.

Les anteriors mainaderes confirmen l'existència de fets paranormals a la casa.

10.2. Escriu un *tweet* per explicar el contingut de la notícia als teus companys i companyes. Recorda que no pots utilitzar més de 140 caràcters.

Resposta oberta. L'alumnat ha d'intentar crear un resum de la notícia amb idees que captin l'atenció dels usuaris de les xarxes socials.

Suggeriment:

Una família escocesa no troba mainadera perquè viu en una casa encantada. Malgrat les excel·lents condicions de feina els fets paranormals espanten les mainaderes. (140 caràcters)

11. Reflexiona sobre la qüestió següent i feu un debat a l'aula sobre la credibilitat d'aquest tipus de cases en la nostra societat actual i altres qüestions que s'hi relacionen. Us suggerim idees que poden ajudar-vos:

Resposta oberta.

La vàlua d'aquesta activitat és fer que l'alumnat elabori una reflexió crítica sobre la idea de la notícia llegida anteriorment. Per això, és important fer servir les qüestions a debat per començar a crear una opinió pròpia.

PAUTES PER AL DEBAT A L'AULA:

Es tracta d'intercanviar idees i opinions sobre un tema en concret.

1. Explicació del tema a discutir i delimitació del temps de debat.
2. Estipulació de les normes d'un breu debat:
 - Cal respectar el torn de paraula.
 - Cal parlar quan el moderador us doni la paraula.

- Cal cenyir-se a parlar del tema proposat.
 - Cal que tothom hi participi.
 - Cal escoltar els companys/es per no repetir les idees exposades.
3. Recerca d'informació al voltant del tema i determinació d'una opinió sòlida a través d'exemples, arguments o raonament.

12. Coneixes cases importants arreu del món? Posa't a prova! En aquesta sopa de lletres has de trobar el nom de 7 cases conegudes i visitades gràcies als seus propietaris.

Es pot començar l'activitat fent reflexionar l'alumnat al voltant de la qüestió de l'enunciat. Seguidament, poden jugar a descobrir aquestes cases en la sopa de lletres. El professorat pot preguntar si coneixen aquestes cases, quina és la seva importància i les persones que hi vivien o no hi viuen.

1. KAFKA
2. AZUL
3. BLANCA
4. NEWTON
5. VICENS
6. FRANK
7. GOGHHUIS

13. Relaciona el nom de les cases de l'activitat anterior amb la informació de l'esquerra que t'ajudarà a saber més sobre aquests habitatges i els seus ocupants:

1. KAFKA (d)
2. AZUL (a)
3. BLANCA (c)
4. NEWTON (e)
5. VICENS (f)
6. FRANK (b)
7. GOGHHUIS (g)

- a. Era el lloc de residència de l'artista Frida Kahlo
- b. Era el lloc on l'Anna es va ocultar durant la persecució nazi.
- c. És la residència oficial del president dels Estats Units.
- d. Era el lloc de residència de l'escriptor més influent del segle XX.
- e. Era la casa del físic anglès, coneguda com la Woolsthorpe Manor.
- f. Era la casa d'estiueig de la família Vicens i la primera creació de Gaudí. (5)
- g. És un centre d'art on es conserva viu el record de l'artista holandès.

14. Tria una de les cases anteriors, investiga la seva rellevància i elabora una fitxa tècnica de les seves dades bàsiques per poder explicar-les als teus companys i companyes. Pots inspirar-te en la taula següent:

Resposta oberta.

L'alumnat, en funció dels seus interessos, ha de triar una de les cases anteriors i fer una recerca d'informació per tal d'ampliar el seu coneixement, sintetitzar-lo i poder explicar-lo als companys i companyes a l'aula.

15. Mira el vídeo [Una casa a la fi del món](#) i completa el text següent amb les paraules clau per tal d'entendre millor la importància de les cases arreu del món.

Es tracta d'una adaptació d'una gran part de l'àudio del vídeo. Una activitat proposada per desenvolupar l'escolta activa de l'alumnat.

1. Disko, 2. Mil, 3. Groenlàndia, 4. Fred, 5. Segona, 6. Inuits, 7. Seixanta-set, 8. Víkings, 9. Graus, 10. Canvi climàtic, 11. Sis, 12. Fusta, 13. Modulars, 14. Científics

27

UNA CASA A LA FI DEL MÓN

La nostra història comença fa una mica més de **mil** anys. Els navegants **víkings**, aventurers i valents, arriben per primer cop a una illa, al nord de l'oceà Atlàntic, a la qual anomenen **Groenlàndia**.

Cap a l'any 1200, però, hi van arribar uns altres pobladors anomenats **inuits**, també coneguts com esquimals, que venien del nord d'Amèrica i estaven tan acostumats a passar **fred** que s'hi van quedar. Els seus descendents encara viuen a Groenlàndia.

Groenlàndia és una illa immensa, de fet és la **segona** més gran del món. Fa més de dos milions de quilometres quadrats, o sigui, com **seixanta-set** vegades Catalunya.

A l'illa de **Disko**, al nord de Groenlàndia, hi viuen més de mil persones i aquest matí estaven a vint-i-un **graus** sota zero. Fa molts anys que els **científics** hi tenen una base per investigar els efectes del **canvi climàtic**. Però resulta que amb aquest fred a l'hivern no hi podien treballar. Per sort, una empresa especialitzada va construir cases **modulars**, o sigui, fetes a peces, i els en van fer una d'especial per poder treballar a l'hivern.

La caseta està preparada per a **sis** persones i té cuina, sala d'estar, dormitori, bany i dues sales de treball. Està feta amb materials reciclables, sobretot de **fusta**, i consumeix molt poca energia.

COMPRESIÓ LECTORA

REPTE INICIAL: EL MEU DIARI DE LECTURA

A mesura que vas llegint el llibre, individualment, cal que anotis les impressions, les sorpreses, les decepcions, les idees i les reflexions que et suggereix la lectura. Si et ve de gust, pots acompanyar l'escriptura amb dibuixos o imatges.

Aquest serà un quadern personal que et servirà per fer aportacions al debat o per expressar lliurement allò que sents durant la lectura. Serà un quadern íntim, només el llegirà qui tu vulguis. El professor només valorarà el fet de desenvolupar aquestes idees de manera autònoma, creativa i amb una correcta presentació i correcció de les idees.

De ben segur que et servirà per millorar les teves aportacions a les diferents activitats de la guia de lectura!

Resposta oberta.

TASCA DE VOCABULARI: GLOSSARI

Abans de començar a llegir pensa a elaborar un recull de totes les paraules, el significat de les quals desconeixes. Les paraules són importants per poder augmentar el teu vocabulari. Pots aprendre i millorar molt la teva ortografia!

Subratlla les paraules desconegudes durant la lectura de cada capítol i dedica uns minuts al final de la sessió de lectura a fer una recerca del significat al diccionari i a dibuixar una imatge o una emoticona per tal de representar el concepte estudiat.

Resposta oberta.

CAPÍTOLS: 1-5

1. Imagino. Segons el que has llegit, en aquests capítols intenta imaginar com devia ser la casa on viurà la tieta Michelle i fes un dibuix retrat seguint les indicacions de la descripció, que es narra de manera acurada.

Resposta oberta. Un cop llegits els capítols, l'alumnat ha de dissenyar un breu retrat seguint les descripcions fetes per la narració. Es tracta d'una activitat d'interpretació i representació gràfica del text.

2. Selecciono. Al primer capítol es revelen els motius del títol de l'obra *Com una tempesta que arriba sense avisar*. Pinta de color verd les etiquetes que ho expliquen.

La Valentina tenia 6 anys quan la seva mare Angelina i el seu pare Rodolf van patir un tràgic accident d'avió i tots dos van morir a l'acte.
La tieta Michelle va veure la situació i va decidir vendre la seva casa i anar-se'n a viure amb el Rodolf i la Valentina.
El pare de la Valentina, el Rodolf i l'avi Josep es van passar mesos afligits i abocats al dol, cosa que els va fer envellir amb rapidesa.
El Rodolf i l'avi Josep van vendre les seves cases i se'n van comprar una a prop del turó per poder educar la Valentina plegats i apaivagar aquella desgràcia.
La Valentina va perdre la seva mare i la seva àvia Angelina en un greu accident a causa d'un conductor que conduïa ebri i a molta velocitat.
El pare de la Valentina va ser l'únic familiar que va caure en una tristesa absoluta. La resta de la família va poder refer la seva vida amb normalitat.

3. Localitzo. Quan llegim intentem localitzar les idees principals del llibre. Saber diferenciar les idees principals de les secundàries ajuda a entendre l'argument i a no perdre el fil. Aquests fets principals són el fil conductor de la història. Respon les preguntes següents per demostrar que comences a enllaçar les idees principals del llibre:

- Per què l'avi Josep deixa una nota a la Valentina?
Perquè la Michelle torna al poble i s'ha de fer càrrec de la mudança.
- Qui viurà a la casa?
Hi viurà la Michelle i uns amics: l'Alexis, l'Anníbal i la Caterina.
- Qui va proposar la idea de viure junts? Per què?
Un dels amics de la Michelle, l'Alexis, va rebre una important i inesperada herència de la seva àvia i els va plantejar comprar una casa gran i viure plegats.
- Com s'anomenen les carpes que la Valentina va trobar a la cuina? Com han arribat a ser animals de companyia dels habitants de la casa?
S'anomenen Flix i Fliola. Són les carpes de la Caterina, que ella mateixa va salvar a Praga quan van buidar un pantà i en van deixar morir moltes.

e. Qui és el Jaume? Per què s'enfada amb ell la Valentina?

És un dels millors amics de la Valentina. S'hi enfada perquè fa moltes preguntes sobre els nous esdeveniments i la Valentina sent que no pot contestar-les.

f. Què va passar el primer cop que la Valentina va entrar amb els seus amics a la casa encantada?

Feia set anys que una tarda d'estiu havien sortit en bicicleta. Va començar a ploure i van decidir resguardar-se dins d'una petita quadra de tres parets i una teulada. Des d'allà podien veure la casa encantada. De sobte, un llamp va decapitar un dels xiprers més alts. Al mateix temps, una figura humana es va moure darrere d'un dels finestrals de la casa encantada.

g. Què hi havia dins la bossa de lli que troba la Valentina mentre col·loca els llibres a la biblioteca?

Hi havia una fotografia de tres adolescents abraçats i somrients en una platja. Al darrere hi havia escrit: "Els tres mosqueters: Juliette, Rodolf i Michelle".

4. Relaciono. Al capítol dos, la Valentina es troba amb un personatge inesperat a la casa. Inseureix els fragments següents dins del text per recordar allò que estava fent aquest personatge.

fabricant alemany	muntar el telescopi	es va fer visible
una ombra	el 1609	un gran forat al sostre
els cabells esbullats	daurat i lluent	va trobar una porta

A la primera planta de la casa, la Valentina **va trobar una porta** i per una escletxa va veure **una ombra** que es movia. Una figura borrosa **es va fer visible**. Era un home de l'edat del seu pare. Alt i prim, duia **els cabells esbullats** i plens de pols grisa. L'home, anomenat Annibal, volia **muntar el telescopi** i sense pensar-s'ho massa va fer **un gran forat al sostre**. L'home li va ensenyar el seu telescopi, **daurat i lluent**, i li va explicar que el primer telescopi es va fabricar **el 1609** i fou **un fabricant alemany**.

L'ESTIL DIRECTE/ L'ESTIL INDIRECTE

L'**estil directe** és un procediment propi dels gèneres narratius pel qual la veu d'un personatge apareix reproduïda directament en el text sense la mediació d'un narrador. És el mode d'enunciació que implica directament emissor i receptor, en el qual els protagonistes dialoguen directament entre ells: és la forma típica dels diàlegs.

L'**estil indirecte** és un altre procediment pel qual la veu d'un personatge apareix en el text reproduïda per la mediació d'un narrador que l'explica. És el mode de l'enunciat del discurs relatat. També s'anomena discurs narrat.

5.Transformo. En el capítol cinc, la Valentina topa amb els nois de la mudança i s'estavella contra un somier. Aquest fet la fa sincerar-se amb el seu amic Jaume. Converteix la conversa entre la Valentina i el Jaume a l'estil indirecte per explicar el comportament de la protagonista.

ESTIL INDIRECTE	
IDEES DEL JAUME	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ell li pregunta si li passa alguna cosa perquè ell la troba rabiosa i insuportable. 2. El Jaume intenta convèncer-la perquè li expliqui allò que no sap com dir. Un cop explicat, ell intenta consolar-la i comprèn l'angoixa de la seva amiga. 3. El Jaume intenta trobar una explicació raonable i li explica que potser és una situació molt difícil per al seu pare i encara no pot parlar tan obertament com ella voldria.
IDEES DE LA VALENTINA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ella li diu que té un garbuix al cap i una angoixa que no sap com explicar. 2. Ella, amb llàgrimes als ulls, li explica que des de l'arribada de la seva tieta no fa més que pensar en la seva mare. 3. Ella, amb tristesa, explica al Jaume que no sap res de la seva mare perquè ni el seu pare li ha explicat res ni ella tampoc no ha preguntat per ella. Acaba dient que ha oblidat la seva mare i això li sembla molt dur.

6. Busco paraules. Una mudança és "l'acció de traslladar-se d'un lloc a un altre amb totes les teves pertinences". En aquests capítols, l'avi Josep es fa càrrec de la mudança de la tieta Michelle, i veu l'arribada de diferents objectes. No obstant això, hi ha problemes i alguns objectes de la casa es

fan malbé. Completa la taula següent per fer un llistat i acabar d'organitzar la mudança.

Quins objectes arriben a la casa?	Quins objectes s'han fet malbé?
<ul style="list-style-type: none"> - Una gàbia - Una peixera - Un gran bagul - Un gran somier - Capses amb llibres 	<ul style="list-style-type: none"> - Un vitrall antic - Una porta - Una finestra - Plats i gots

LES LOCUCIONS I FRASES FETES

El llenguatge col·loquial i popular és tan important com el culte. Les locucions i les frases fetes formen part de la nostra riquesa lèxica i cultural.

7. Aprenc paraules. La Glòria Marín utilitza locucions i frases fetes amb certa fluïdesa. Tria l'opció correcta per conèixer el significat d'aquestes estructures culturals.

Donar garsa per perdiu

Millorar	Canviar	Enganyar
----------	---------	----------

Ficar entre cella i cella

Entossudir-se	Enfadar-se	Pensar
---------------	------------	--------

Estar de mala lluna

Estar despistat	Estar de mal rotllo	Estar malalt
-----------------	---------------------	--------------

Donar un cop de mà

Ajudar	Pegar	Felicitar
--------	-------	-----------

Arrufar el front

Manifestar alegria	Manifestar desgrat	Manifestar ignorància
--------------------	--------------------	-----------------------

LA REPRESENTACIÓ DE LA NARRACIÓ

Entenem per **representar** la capacitat de crear imatges mentals a partir dels textos que es llegeixen. Veure i imaginar allò que el text diu.

Aquesta estratègia permet crear una imatge més completa del que es llegeix, estructurar i organitzar continguts i submergir-se en el món que suggereix el text amb més facilitat i motivació.

8. Redacto. La Valentina llegeix una carta que li va dedicar la seva mare i que té guardada en una caixa. Ella està molt trista i nostàlgica recordant-la. Ajuda-la a escriure una carta per a la seva mare on li expliqui dos fets importants de la seva vida actual.

Fes servir la primera personal del singular.

Comença amb una salutació i acaba amb un comiat.

No t'oblidis de posar exemples i d'utilitzar adjectius qualificatius.

En aquesta activitat es tracta de crear una carta breu per a la Juliette amb la informació que l'alumnat té al voltant de la protagonista per tal d'explicar-li els sentiments de la Valentina i fets importants que li estan passant actualment.

Un cop escrites, és interessant explicar-les a classe per comparar els diversos continguts i maneres d'expressar els fets importants.

9. Reflexiono. En el capítol sis, la Valentina i el seu pare tenen una conversa molt íntima i personal. En un moment de la conversa el seu pare exposa que "els sentiments no es trien, se senten". Reflexiona sobre aquesta oració i contesta les preguntes següents:

- Per què el pare exposa aquesta idea? A qui fa referència?

Perquè està parlant amb la Valentina sobre la condició sexual del seu amic Jaume.

- Per què els dos parlen dels prejudicis de la gent?

Perquè la gent molts cops no entén que qualsevol persona es pot enamorar d'algú del mateix sexe i per això no has de ser rebutjat ni sentir-te diferent.

- Creus que el que és realment important són els sentiments? Per què?

Resposta oberta. Cal que l'alumnat faci una reflexió al voltant del concepte "sentiments" i de les relacions entre persones.

10. Investigo. El capítol set comença amb un fragment d'una sardana molt coneguda. La coneixes? Entra en la web del [portal sardanista](#) i completa la taula següent:

Títol de la Sardana: Maria de les trenes	
Autor de la música	Josep Saderra i Puigferrer
Autor de la lletra	Ramon Ribera i Llobet
Any d'estrena	1949
Lloc d'estrena	Banyoles

11. Aprenc paraules. L'autora, Glòria Marín, escriu amb un llenguatge molt ric i expressiu. Fixa't en les paraules del quadre següent (fixa't que tens entre parèntesis en quina pàgina pots consultar-les) i enllaça-les amb el significat correcte:

Mandrejar (pàg.56)	Algú que exerceix la curiositat en coses que no li importen, en afers d'altres persones.
Rondinar (pàg.57)	Carícia que es fa passant la mà per la cara.
Moixaines (pàg.57)	Murmurar manifestant desgrat o disconformitat amb allò que és constret a fer.
Bocabadada (pàg.58)	Deixar escapar un líquid d'un lloc.
Tafanera (pàg.68)	Abandonar-se a la mandra.
Vessar (pàg.80)	Sorprès, meravellat, admirat.

12. Resumeix. Al capítol set, l'avi Josep explica a la Valentina la relació de la seva mare i la seva tieta. Tria el fragment correcte per resumir com era aquesta relació.

Al principi, sempre anaven juntes, eren inseparables

La Juliette era molt protectora de la seva germana.	La Michelle era molt protectora de la seva germana.
---	---

Es passaven hores

Jugant a nines, saltant a la corda i passejant amb la bicicleta.	Dibuixant, fent fang i fent collarets.
--	--

L'àvia Angelina li guardava cordills, capsos de cartró i llana

La Michelle s'inventava qualsevol cosa per fer riure la Juliette.	La Juliette s'inventava qualsevol cosa per fer riure la Michelle.
---	---

Totes dues es van fer grans

La Michelle va anar a estudiar a l'institut, va fer amigues noves, va descobrir una altra manera de viure i una altra mena de llibertat.	La Juliette va anar a estudiar a l'institut, va fer amigues noves, va descobrir una altra manera de viure i una altra mena de llibertat.
--	--

La relació entre elles va canviar

La Juliette no va entendre per què les coses no eren com abans.	La Michelle no va entendre per què les coses no eren com abans.
---	---

A poc a poc es van anar distanciant

La Juliette tenia un caràcter esbojarrat i sempre feia el que li donava la gana, tot el contrari de la Michelle.	La Michelle tenia un caràcter esbojarrat i sempre feia el que li donava la gana, tot el contrari de la Juliette.
--	--

Totes dues es van tornar a unir més endavant

El Rodolf anava a la colla de la Juliette i el seu germà, l'Eduard, anava a la colla de la Michelle. En una festa es van trobar tots quatre i la seva relació es va tornar a consolidar.	El Rodolf anava a la colla de la Michelle i el seu germà, l'Eduard, anava a la colla de la Juliette. En una festa es van trobar tots quatre i la seva relació es va tornar a consolidar.
--	--

Finalment

La Juliette va decidir marxar a Londres per estudiar anglès, i a partir de llavors no va parar de viatjar.	La Michelle va decidir marxar a Londres per estudiar anglès, i a partir de llavors no va parar de viatjar.
--	--

13. Comparo. En el capítol nou, la Caterina relata la seva experiència quan va viure amb els lapons i amb els inuits durant dos anys a l'Àrtic. Completa la graella amb la informació que explica la Caterina sobre aquests dos poblats.

ELS INUITS I ELS LAPONS	
SEMBLANCES	DIFERÈNCIES
<ul style="list-style-type: none"> -Tenen les extremitats curtes per suportar el fred. -Tenen el nas petit per reduir les pèrdues de calor. -Tenen bosses greix sota les parpelles i a les galtes per evitar la congelació. 	<ul style="list-style-type: none"> -Els inuits tenen el cabell negre i la pell morena. -Els lapons tenen els cabells rossos i la pell blanca.

14. Confecciono. La tieta Michelle conta a la Valentina que, tres setmanes abans del tràgic accident, la Juliette la va visitar a Berlín. Amb la informació de la Michelle, dibuixa el mapa de la ciutat de Berlín i confecciona la ruta amb els cinc llocs turístics que hi van visitar (pots fer servir aquest quadre resum per ajudar-te).

Resposta oberta. Es tracta d'una activitat d'investigació i de tractament de la informació. L'alumnat ha de dibuixar el mapa de la ciutat de Berlín que pot trobar fàcilment per Internet i situar els diferents llocs turístics que les dues germanes hi van visitar durant el viatge de la Juliette. És una manera d'ampliar el seu coneixement geogràfic i de descobrir els monuments turístics fonamentals de la ciutat.

La solució dels llocs són: Porta de Brandenburg, Passeig pel riu Spree, Catedral, barri turc de Kreuzberg i el *Reichstag*.

15. Sintetitzo. Després de la lectura d'aquests capítols, comprova si has entès bé les idees principals dient si són veritat o mentida les oracions següents:

La Valentina tenia una caixa on hi havia un medalló d'or, un grapat de fotografies i una carta de la seva tieta Michelle.	F
A la Juliette, la seva mare, li agradava el mar, el color blanc i la novel·la negra. Ella treballava en una galeria d'art.	V
La Valentina confessa al seu pare que li agrada el Jaume però ell està enamorat d'una altra noia.	F

El Rodolf se sincera i explica a la Valentina que l'arribada de la tieta Michelle li remou el trist passat.	V
La Michelle havia estat restaurant la casa des de feia un any en secret. Hi va enviar un equip de restauració i decoració des de Berlín.	V
El Rodolf i la Michelle eren molt amics, però ell va començar a viatjar i la relació es va refredar. El Rodolf va conèixer la Juliette en un viatge.	F
El Jaume no coneix moltes coses dels seus pares perquè diu que ells no l'escolten i que no hi ha gaire comunicació.	V
La Michelle confessa a la Valentina que ara que ha tornat al poble vol reprendre la relació d'amor amb el Rodolf.	F

16. Relacióno. L'aparició de la Michelle i els seus amics ha despertat l'interès de la població. Enllaça la informació amb el personatge adient per conèixer-los millor.

Va treballar a l'Àrtic per a un laboratori anglès.	ANNÍBAL	Té bones manetes i li agrada el bricolatge.
Dissenya joies i té una marca que es diu "Chelle Disseny".	CATERINA	Va salvar unes carpes d'un pantà a Praga.
Li agrada molt cuinar plats típics dels llocs on ha viatjat.	ALEXIS	Va inventar els llapis que es dobleguen.
Va treballar obrint portes al Buckingham Palace.	MICHELLE	Aficionat a l'astronomia.

17. Imagino. En el capítol onze i de manera inesperada apareix un personatge misteriós mentre la Valentina i el Jaume estan dormint a la casa encantada. En aquest moment, la Valentina pensa a trucar la policia. Dissenya un retrat robot, segons la descripció que trobes a continuació, per ajudar la Valentina.

Resposta oberta. Un cop llegit el capítol, l'alumnat ha de dissenyar un breu retrat seguint les descripcions fetes per la narració. Es tracta d'una activitat d'interpretació i representació gràfica del text.

Es tractava d'un home d'edat incerta, esblanqueït, de cabells blancs, agafats en una cua amb un cordill, i ulls miops, que duia un jersei negre de llana cordat fins al coll i pantalons negres, tres o quatre talles més del que li tocava.
(pàg. 91)

18. Repasso. Tria l'opció correcta per veure si has captat la importància del moment en què va aparèixer l'home misteriós a la casa encantada.

Després del sopar el Jaume i la Valentina:

- a. Van marxar a casa perquè l'endemà havien d'anar a classe.
- b. Es van quedar a dormir a la casa encantada.

La Valentina va sentir un cop fort i un cruiximent misteriós perquè:

- a. Hi havia palplantat, quiet i perplex, al costat de la llar de foc, un home.
- b. Hi havia palplantat, quiet i perplex, al costat de la llar de foc, el Jaume.

Quin objecte hi havia vingut a buscar?

- a. Unes ulleres que hi havia oblidat el dia anterior.
- b. Un llibre que hi havia oblidat el dia anterior.

Com actua aquesta persona?

- a. Molt educat, els comenta que no vol molestar i que marxa tranquil·lament a casa.
- b. Molt nerviós, els comenta que no vol molestar però que no té un lloc on anar.

L'ESTRUCTURA DEL TEXT NARRATIU

El text narratiu sol presentar una **estructura lineal** que consisteix a explicar els fets seguint un ordre cronològic en tres parts: plantejament, nus i desenllaç.

Freqüentment, per tal de desenvolupar amb èxit la trama, l'autor pot fer servir la tècnica de l'**analepsi/flashback** que trasllada l'acció al passat per tal d'explicar detalls de la vida d'algun personatge important que ajudi a seguir amb la trama.

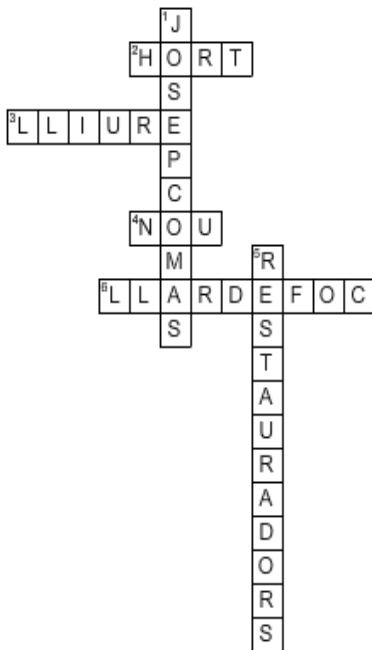
19. Relaciono. La Valentina i el Jaume en el capítol dotze entren a la casa de l'home misteriós. Ell decideix explicar tota la veritat al voltant de la seva identitat i fa un salt al passat (analepsi/flashback). No obstant això, per error aquesta informació es troba desordenada. Llegeix la història de nou i organitza-la:

A) Una llanxa de la policia marítima el va rescatar i va estar durant una setmana en un hospital de Mallorca.	B) Ell no podia recuperar la casa perquè estava embargada. Per això, va decidir viure-hi d'amagat, com un autòmat. Dormia al saló i la seva distracció eren els llibres.	C) L'home misteriós és realment el Narcís Ribes Alonso. Quan tenia setze anys va perdre tota la seva família en un naufragi a prop de Formentera.
D) La casa encantada havia estat la casa de la seva família. S'havien traslladat un any abans del naufragi perquè el negoci de l'avi se n'havia anat en orris.	E) Un soci de l'empresa els va buidar la caixa. Això va fer perdre el seny al seu pare. Ell va descobrir que el seu pare havia llogat un veler per fer un viatge tots junts d'anada però no de tornada.	F) Mesos més tard, va tornar a Barcelona i va decidir anar al poble però no tenia cap familiar ni coneixia a ningú perquè ells havien fet vida a la ciutat.
G) El naufragi es va ocasionar perquè mentre navegaven per mar obert es va desencadenar una forta tempesta d'estiu.	H) Ell era menor de setze anys i com que es trobava sol a la vida va decidir fer-se passar pel seu germà gran, el Lluís, de vint anys.	I) Les onades es van empassar un per un tota la seva família: els pares, els avis i el seu germà gran. No obstant això, una onada gegantesca va vomitar el seu cos, però va perdre el coneixement durant un temps.

PLANTEJAMENT		
C)	G)	I)
NUS		
A)	H)	F)
DESENLLAÇ		
D)	E)	B)

20. Aprenc paraules. Per poder respondre les preguntes que t'ajudaran a entendre millor els esdeveniments de la història has de completar els mots encreuats següents:

VERTICAL

1. Quin era el nom del soci que els va fer el desfalc?
3. Com se sent el Narcís en aquesta casa?
5. Gràcies a qui, va aconseguir material i connexió a internet?

HORIZONTAL

2. D'on aconsegueix els aliments per sobreviure?
4. Quants anys duia en aquesta casa?
6. Quin va ser l'amagatall del Narcís quan va sentir veus a la casa?

TIPUS DE RELATS

Relat realista: els fets que ens explica un text narratiu poden ser reals o versemblants quan fan referència a esdeveniments que tenen voluntat de recrear llocs i situacions mitjançant el tractament de personatges i ambients que produeixen il·lusió de veracitat.

Relat fantàstic: els fets poden ser fabulosos o inversemblants. Consisteix a explicar fets, descriure llocs o introduir elements estretament relacionats amb la imaginació.

21. Resumeixo. Com una tempesta que arriba sense avisar se situa en un tipus de relat realista. En el capítol catorze, l'avi Josep explica la seva versió dels fets. Creus que diu la veritat? Resumeix en dues línies les idees principals de l'entrevista que li fa el Jaume i la Valentina.

Resposta oberta. Cal que l'alumnat intenti resumir de manera breu i concisa les idees de la versió de l'avi Josep. Un exemple de resum pot ser:

“El treballava en una empresa de teixits com a representat, i una nit va descobrir com l'Ernest, el fill del seu amic i soci, estava borratxo i intentava robar tots els diners de l'empresa. Així doncs, ràpidament va decidir agafar tots aquests diners abans que ho fes l'Ernest”.

22. Transformo. En el capítol quinze, l'avi Josep els ensenya una carta del seu amic Enric Ribes. Ara et toca a tu d'ajudar-los: sintetitza les idees de la carta amb la intenció d'explicar la veritat en un *tweet* al Narcís.

Es tracta de fer veure que, per tal d'entendre un text, cal saber explicar-lo. En aquesta activitat, que poden fer individualment o per parelles, han d'intentar escriure un breu resum del text fent servir les idees més importants i deixant de banda els conceptes secundaris o els exemples. És important que tingui l'estructura d'un *tweet*, amb un màxim de 140 caràcters.

CAPÍTOLS: 16-20

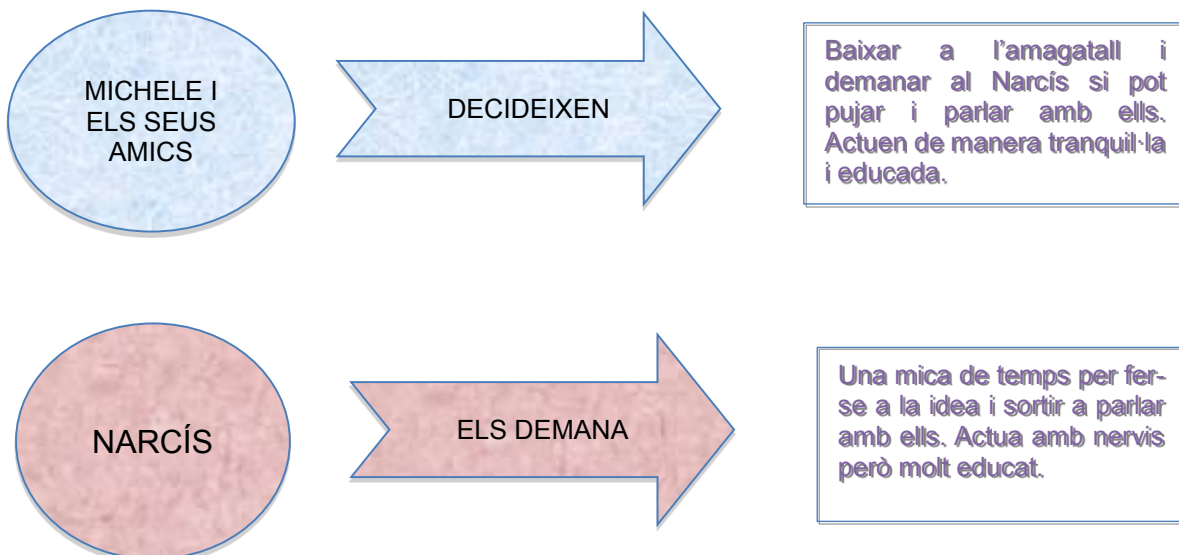

23. Repasso paraules. La Valentina confessa a la Michelle tota la veritat sobre el Narcís i l'avi Josep. En el capítol divuit, la Michelle torna a casa i ho explica als seus amics. Escriu en els espais corresponents els adjectius que descriuen la reacció de cada personatge.

ANNÍBAL	RODOLF	CATERINA	MICHELLE	ALEXIS
Crític Molest Irònic Rabiós Empipat Exaltat Enfadat Dominant	Incrèdul Molest Crític Dubtós	Tranquil·la Raonable Conciliadora	Exaltada Molesta Dubtosa Insegura	Sorprès Educat Comprensiu Qüestionador Sincer

24. Explico. En el capítol divuit, la Michelle i els seus amics decideixen baixar a l'amagatall i parlar amb el Narcís. Explica com actuen ells i quina és la reacció del Narcís amb l'ajuda d'aquest gràfic.

25. Dedueixo. En el capítol vint, la Michelle i el Rodolf descobreixen fets rellevants després de parlar amb el Narcís. Intenta deduir què passarà a continuació i fes un breu debat amb la resta de la classe per contrastar les vostres opinions.

Resposta oberta. Segons el Narcís, l'avi Josep havia estat la persona que havia fet el desfalc de l'empresa i s'havia quedat amb tots els diners. Per això, la casa estava embargada i ell no tenia on anar. La Michelle i el Rodolf es van quedar impactats perquè no s'esperaven aquesta informació de l'avi.

A través d'aquestes idees cal que l'alumnat exposi les seves deduccions i elabori hipòtesis d'allò que passarà a continuació.

PREGUNTES ÚTILS PER AL DEBAT:

- Quina ha estat la descoberta?
- Per què és important?
- Quin pot ser el motiu d'aquest fet?
- Què pots deduir gràcies a aquesta nova idea?
- Què penses que passarà a continuació?

PAUTES PER AL DEBAT A L'AULA:

Es tracta d'intercanviar idees i opinions sobre un tema en concret.

1. Explicació del tema a discutir i delimitació del temps de debat.
2. Estipulació de les normes d'un breu debat:
3. Cal respectar el torn de paraula.
4. Cal parlar quan el moderador us doni la paraula.
5. Cal cenyir-se a parlar del tema proposat.
6. Cal que tothom hi participi.
7. Cal escoltar els companys/es per no repetir les idees exposades.
8. Recerca d'informació al voltant del tema i determinació d'una opinió sòlida a través d'exemples, arguments o raonaments.

PERSONATGES PLANS O RODONS

La caracterització dels personatges acostuma a ser diferent segons el tipus de novel·la. Així, pel que fa a la caracterització, els personatges poden ser plans o rodons

Personatges plans: són els que tenen una caracterització esquemàtica, com un esbós, queden definits amb un sol traç i es mantenen invariables en tota l'obra o experimenten petites modificacions.

Personatges rodons: són els que estan definits amb molts trets i amb una gran complexitat psicològica: evolucionen al llarg de la narració.

26. Classifico. Al llarg de la història han aparegut molts personatges amb caracteritzacions ben diferenciades. Pensa en tots els personatges i completa la següent classificació:

PLANS	RODONS
Jaume, Caterine, Alexis, Rodolf, Juliette.	Valentina, Michelle, Avi Josep, Anníbal, Narcís.

CAPÍTOLS: 21-25

27. Per parelles. Al capítol vint-i-dos, hi apareix el refrany “al mes de maig cada dia un raig”. Investigueu per parelles el seu origen i significat i elaboreu amb els vostres companys *El suro dels refranys*. Feu una recerca de diferents expressions sobre el mes de maig i apadrineu-ne una per parelles. Un cop trobades, feu un cartell amb l'estructura i el seu significat. Podeu penjar-los a l'aula!

Resposta oberta. Aquesta activitat té la finalitat d'ampliar el coneixement al voltant dels refranys. Per això, els alumnes han de fer una recerca de l'origen i significat de l'expressió “al mes de maig cada dia un raig”. A més, han de buscar per parelles refranys relacionats amb el mes de maig. Un cop trobats, cal fer un petit cartell amb l'estructura, una representació gràfica i l'explicació del seu significat. Una pàgina web interessant és: <http://tematic.dites.cat/2008/04/maig.html>

LA TENSÍO NARRATIVA I EL CLÍMAX

Dues característiques tècniques presents en la prosa narrativa i fonamentals en qualsevol relat són: la **tensió narrativa**, que consisteix en l'evolució de l'interès argumental, que pot ser lineal o gradual; i el **clímax**, que és el punt més interessant de l'argument i que dona emoció i atrapa el lector.

28. Jugo amb les paraules. El Josep explica al seu gendre Rodolf com va passar tot. Cerca el codi per resoldre el llenguatge secret i descobreix el desenllaç de la història.

L'v! J=s:p v% d:sc=br!r q+: l':rn:st, :l fill d:l s:+ s=c! :nrlc, :st%v% r:m:n%nt l% c%!x% f=rt% d: l':mpr:s%. L% s:v% !nt:nc!= :r% q+: l':mpr:s% f:s f%lld%, %!x! q+: v% d:cd!r %g%f%r t=ts :ls d!n:rs ! :mp=rt%-s:'ls. Q+%n v% r:br: l% c%rt% d: l':nrlc, :l J=s:p v% d:cd!r f:r s:r!r %q+:sts d!n:rs p:r p%g%r % t=ts :ls tr:b%lld=rs q+: l':rn:st h%v!% d!:x%t %l c%rr:r i n:t;j%r :l n=m d:ls R!b:s.

✓ **Escriu el text normalitzat:**

L'avi Josep va descobrir que l'Ernest, el fill del seu soci Enric, estava remenant la caixa forta de l'empresa. La seva intenció era que l'empresa fes fallida, així que va decidir agafar tots els diners i emportar-se'ls. Quan va rebre la carta de l'Enric, el Josep va decidir fer servir aquests diners per pagar a tots els treballadors que l'Ernest havia deixat al carrer i netejar el nom dels Ribes.

✓ **Quina és la clau del llenguatge secret?**

Les vocals estan canviades per diferents símbols. La clau del llenguatge secret és la següent:

A: <%> I:<!> E: < ;>
O: <= > U: <+>

✓ **Escriu una oració per explicar quina va ser la reacció del Narcís després de la conversa amb l'avi Josep fent servir el mateix codi.**

Resposta oberta.

29. Sintetitzo. El Narcís decideix quedar-se a viure amb la Michelle i els amics a la casa encantada. Fes un llistat dels canvis i de les adaptacions que ha d'adoptar el Narcís per tenir una nova vida.

LLISTAT DE CANVIS I ADAPTACIONS A LA NOVA VIDA

- ✓ Ha d'adaptar-se a estar acompanyat.
- ✓ Ha d'acostumar-se a la llum del sol.
- ✓ Ha d'adaptar-se als sorolls exteriors.
- ✓ Ha de tallar-se els cabells que el fan semblar vell.
- ✓ Ha de fer-se passar per un amic més de la colla de la Michelle.
- ✓ Ha de començar a comunicar-se amb la gent.
- ✓ Ha d'estar en contacte amb la natura.

- ✓ Ha de buscar un ofici per tenir un futur millor i adequat a la seva edat.

EL DOBLE SENTIT

Es tracta d'un **joc de paraules** que es produeix quan un mot o una oració transmet més d'un significat. Els dobles sentits tendeixen a basar-se en significats múltiples de paraules.

30. Reflexiono. La casa encantada és l'element essencial d'aquesta història. Feu una tertúlia literària per explicar el doble sentit de l'oració següent i la relació que té amb els fets finals de l'argument.

“Les cases s'assemblen a les persones, que quan obres de bat a bat els finestrons i sacseges les parets, queden al descobert els secrets que s'hi amaguen.”

Resposta oberta. Cal que els alumnes reflexionin al final de la lectura al voltant d'aquesta oració. Es tracta d'explicar el concepte de doble sentit i de posar exemples a partir del final de la història. És una manera de sintetitzar i de fer un resum final de les idees principals i de les concepcions més importants a l'entorn de la història treballada.

PAUTES PER AL DEBAT A L'AULA:

Es tracta d'intercanviar idees i opinions sobre un tema en concret.

1. Explicació del tema a discutir i delimitació del temps de debat.
2. Estipulació de les normes d'un breu debat:
3. Cal respectar el torn de paraula.
4. Cal parlar quan el moderador us doni la paraula.
5. Cal cenyir-se a parlar del tema proposat.
6. Cal que tothom hi participi.
7. Cal escoltar els companys/es per no repetir les idees exposades.
8. Recerca d'informació al voltant del tema i determinació d'una opinió sòlida a través d'exemples, arguments o raonaments.

DESPRÉS DE LLEGIR

HISTÒRIES FAMILIARS

Sabies que...

Tots formem part d'un sistema familiar en què ocupem un lloc i uns rols en funció dels altres. Tant per a un infant, com per a un adult, sentir-se estimat i part d'una família és fonamental.

La importància de conèixer els orígens era una necessitat que tenia la Valentina, la protagonista d'aquest llibre, ja que havia perdut la seva mare quan era molt petita i l'arribada de la seva tieta va obrir el bagul del records i de les preguntes.

1. Llegeix aquest article del diari Ara:

Es tracta de fer una lectura comprensiva amb tot el grup a l'aula d'un text que tracta sobre la genealogia. És fonamental donar rellevància a algunes paraules tècniques que surten al text i que poden dificultar-ne la comprensió total. Per això, seria convenient que els alumnes hi subratllessin aquelles paraules, el significat de les quals desconeixen i posteriorment les busquin al diccionari.

2. Un cop llegit l'article, digues si són certes o falses les oracions següents (si són falses cal corregir-les amb la informació de l'article):

Es tracta d'una activitat de comprensió de la lectura de l'activitat anterior. Cal que l'alumnat de forma individual torni a llegir el text i respongui les oracions següents fent una recerca selectiva de la informació que desenvolupa cada oració.

QUI ÉS LA NOSTRA FAMÍLIA?	C/F
a. La genealogia és l'afició principal als Estats Units.	Falsa. (És la segona afició després de la jardineria.)
b. Segons la Mireia Nieto, la genealogia ens ajuda a entendre la nostra vida actual.	Certa.
c. La terapeuta Mònica Batalla pensa que la genealogia allarga les teràpies i no dona bons resultats.	Falsa. (La genealogia dona molts bons resultats i en menys temps.)
d. Un infant es coneix millor a ell mateix si coneix els seus orígens.	Certa.
e. És fonamental no parlar dels morts que la família encara troba a faltar.	Falsa. (Parlar dels familiars que ja no hi són i recordar-los amb els nostres fills i filles els ajudarà a conèixer els seus orígens i a conèixer-se millor a ells mateixos.)
f. Cal tenir cura dels records familiars per poder passar la informació de generació en generació.	Certa.
g. Passar temps amb els avis i les àvies pot ajudar a comprendre millor el nostre origen familiar.	Certa.

3. [TurisGen.cat](#) és una pàgina web dedicada al turisme genealògic que mou milers de persones cada any interessades a visitar els llocs relacionats amb els seus avantpassats. Visita la pàgina web i escriu un correu electrònic on expliquis el viatge que t'agradaria fer amb l'exposició d'algunes idees de la teva família perquè puguin ajudar-te a crear un viatge inoblidable.

Resposta oberta. Es tracta d'una activitat que comença amb la recerca i visita de la pàgina web *TurisGen.cat*, on podran descobrir que la genealogia és molt més que estudiar els nostres avantpassats. Un cop visitada la web cal que els alumnes escriguin un breu text sobre l'origen dels seus avantpassats. És important que l'alumnat tingui informació de la seva família, per això si es vol desenvolupar aquesta activitat amb èxit cal demanar prèviament que l'alumnat porti idees de la seva família que hagin pogut preguntar als seus familiars a casa. Finalment, l'alumnat haurà d'escriure un correu explicant esdeveniments i llocs coneguts pels seus familiars perquè la pàgina web els pugui organitzar un bon viatge. Per fer aquest escrit cal repassar com s'escriu un correu i quines directrius han de seguir per escriure'l correctament. Per això, tenen un quadre informatiu que els guiarà en el moment de fer l'escrit.

4. Després de conèixer una mica millor el concepte i la importància de la genealogia, ara et toca a tu conèixer amb més profunditat la teva família. Investiga sobre els teus avantpassats i elabora una breu entrevista amb un familiar que pugui ajudar-te a saber-ne més:

Resposta oberta. Aquesta activitat gira a l'entorn de la investigació sobre els orígens de l'alumnat. Per tant, cal que els alumnes triïn un familiar i li facin una entrevista breu per aprofundir en esdeveniments importants dels seus avantpassats. Cal que tinguin en compte l'estructura de l'entrevista i, per això, per poder ser més objectius, precisos i exactes en les preguntes i respostes, poden enregistrar l'entrevista per poder passar-la a l'escrit.

5. Un cop feta l'entrevista, segurament hauràs recopilat molta informació nova al voltant de la teva família. Per això, et proposem que facis un esborrany de totes aquestes idees i iniciïs un arbre genealògic digital amb la pàgina web [Myheritage](#). Encara pots explorar molt sobre la teva història familiar!

Resposta oberta. Ara tenen l'oportunitat de crear el seu arbre genealògic amb tota la informació que han recopilat sobre els seus avantpassats. L'aplicació *Myheritage* és molt intuïtiva i té un tutorial, que està enllaçat en aquesta activitat, que els ajudarà a aconseguir desenvolupar el seu arbre.

6. Un cop dissenyat l'arbre genealògic, explica'l a la resta de companys. A continuació, elaboreu un mural per deixar-los exposats tots a l'aula.

L'alumnat ha de presentar el seu arbre genealògic a la resta del grup classe i així poder explicar algunes coses més al voltant dels seus orígens. Després, poden elaborar un petit mural de tots els arbres genealògics per deixar-los exposats a la classe.

7. Mira el vídeo [Mosaico:7mil millones de otros.org](https://www.mosaico.org/7mil millones de otros) sobre les arrels familiars sovint desconegudes i ben diferents i reflexiona amb els teus companys i companyes de la importància de conèixer la nostra història familiar.

Resposta oberta. Es tracta de visualitzar el vídeo i pensar al voltant de la importància de conèixer la nostra història familiar. Algunes preguntes per motivar-los a parlar podrien ser:

- Per què cal conèixer les arrels familiars?
- Quina informació poden obtenir d'aquesta història familiar?
- Quins aspectes positius té? En té de negatius?
- Coneixeu la vostra història familiar?
- Què és el que més us agrada de la vostra història familiar? I el que menys?

50

8. Torna a veure el vídeo i intenta respondre les preguntes següents:

a. De què tracta el vídeo?

El vídeo tracta de la diversitat humana i de la necessitat de conèixer i aprendre de les persones per tal de crear un món millor.

b. Escriu cinc preguntes que es desenvolupen al llarg del vídeo.

1. Ens podem conèixer i crear una amistat?
2. Podem crear una comunitat entre tots i fer un món millor?
3. Quins són els teus somnis?
4. Què és la felicitat?
5. Què és l'amor?

c. Quina és la finalitat del vídeo?

Es tracta de veure i de comprovar que hi ha diversitat d'opinions, de cultures i de vivències, però tots tenim una cosa en comú i és la de viure en pau i crear un món millor.

9. Escriu un *tweet* a la fundació Goodplanet per exposar la teva opinió al voltant del projecte que han creat amb el vídeo anterior. Recorda que no pots utilitzar més de 140 caràcters.

Resposta oberta. En aquesta activitat l'alumnat ha d'escriure un comentari reflexiu al voltant del vídeo anterior. Cal tenir present que es tracta d'un projecte de la fundació Goodplanet. Per tant, ha de ser un comentari crític, però també de suport al projecte.

10. Després de treballar el món de la genealogia feu per parelles un glossari del camp semàntic relacionat amb les paraules treballades durant les activitats anteriors.

En aquesta activitat cal que els alumnes s'agrupin per parelles o, si el docent ho considera convenient, de manera individual, i que facin un llistat de termes relacionats amb el món de la genealogia, busquin al diccionari i expliquin el seu significat amb la finalitat de posar en comú una àmplia llista de termes nous que puguin augmentar el seu vocabulari individual.

NI GENT SENSE CASA, NI CASES SENSE GENT

Sabies que...

El terme jurídic “desnonament” s'utilitza quan es procedeix a privar una persona de l'ús d'un immoble mitjançant una resolució judicial per incompliment del contracte de lloguer o de compra. Aquesta resolució té com a finalitat el desallotjament dels arrendataris de l'habitatge.

11. Mira el següent vídeo: [Un conte per explicar els desnonaments](#) i respon les preguntes següents:

a) Per què l'habitatge és un problema vigent en la nostra societat?

L'habitatge és un dret que molts cops és vulnerat a causa del nostre sistema econòmic. Això produeix l'augment dels preus del lloguer o de la compra i com a conseqüència molta gent no pot arribar a pagar aquestes quantitats. Per tant, comença a augmentar el nombre de desnonaments en diverses ciutats del nostre país.

b) Creus que en l'obra el Narcís té un problema amb l'habitatge?

El Narcís és un noi que perd la seva família i decideix tornar al lloc on sempre ha viscut, la casa encantada. Ell té una concepció de l'habitatge com a llar i lloc on

recordar els moments viscuts amb la família. No obstant això, com que ho ha perdut tot, decideix viure de manera clandestina i aïllat de tota la societat.

c) Coneixes el procediment d'un desnonament? En què consisteix?

Resposta oberta.

12. Busca una notícia relacionada amb la problemàtica de l'habitatge a la web <https://www.iquiosc.cat/diaris/> i compara-la amb la dels teus companys/es.

És una activitat de recerca i anàlisi de les notícies i de l'estructura dels diferents diaris digitals. A més, cal fer una comparació dels problemes més importants del moment entorn de l'habitatge.

13. Per parelles, escriviu un microrelat que expliqui una situació relacionada amb l'habitatge.

Es tracta d'una activitat d'escriptura creativa. Podeu donar les indicacions següents:

CARACTERÍSTIQUES DEL MICRORELAT

- Estructura: plantejament, nus i desenllaç.
- Extensió breu (màxim dues cares).
- Ha de contenir un títol per a la comprensió del text.

52

14. Reflexioneu sobre tota aquesta informació i feu un debat a l'aula de la problemàtica dels desnonaments en la nostra societat i altres qüestions que s'hi relacionin. Us suggerim idees que poden ajudar-vos:

Resposta oberta.

Qüestions a debatre	Idees per conduir el debat
- Per què hi ha tants desnonaments?	- Té relació amb la crisi econòmica? - Creus que afecten a totes les classes socials?
- Creieu que es pot solucionar aquest problema?	- Es poden canviar les lleis? - Cal crear mesures socials més efectives? Quines?
- Què faríeu vosaltres en una situació de desnonament?	- Hi ha alternatives de diferents habitatges? - El canvi de ciutat és una solució?

- Com podem arribar a aconseguir que tothom tingui un habitatge?

- La societat ha de canviar molt.
- L'empatia i la comunicació són necessàries.

15. Visualitza el curtmetratge [Jeremías](#) produït per Nicos Beatty. Té molts punts de connexió amb la lectura *Com una tempesta que arriba sense avisar*, però, sobretot, és una manera de fer-te qüestionar la realitat actual.

Visualització del curtmetratge i reflexió al voltant dels punts de connexió amb la lectura i amb el tema de l'habitatge.

Aquesta és la història de Jeremías, el protagonista del primer curtmetratge del productor Nicos Beatty. I també és la història de centenars d'ancians que, durant l'any 2000, en plena bombolla immobiliària, van perdre les seves cases a l'emblemàtic barri del Raval de Barcelona. Després de ser desnonats, van abandonar les seves llars i van començar a dormir en caixers, veient-se obligats a sobreviure amb una pensió de menys de 400 euros al mes. Ningú no va fer res per ells.

16. Després de veure i reflexionar al voltant dels desnonaments, **ARA ET TOCA A TU! HI TENS MOLT A DIR!** Per això, dibuixa una bafarada i escriu un missatge directe, reflexiu i motivador amb la idea d'aportar una solució, un mot de suport o una reivindicació entorn del problema.

Resposta oberta.

17. Comparteix la teva bafarada amb la resta de companys i companyes i després elaboreu un mural per penjar-lo a l'aula.

En aquesta activitat cal que l'alumnat presenti la seva bafarada i expliqui el missatge triat a la resta de la classe.

A continuació, en gran grup, s'elaborarà un mural amb tots els missatges.

18. Escolta la cançó *Qualsevol nit pot sortir el sol* i completa la lletra amb les paraules que hi falten:

Es tracta d'una activitat de comprensió lectora amb la finalitat de fer una reflexió sobre les idees que exposa la cançó al voltant de la casa i que l'habitatge ha de ser accessible a tothom.

QUALSEVOL NIT POT SORTIR EL SOL

Fa una nit clara i tranquil·la. Hi ha la lluna que fa llum.

Els convidats van arribant i van omplint tota la **CASA**,
de colors i de perfums.

Heus ací a **BLANCANEUS**, en Pulgarcito, els Tres Porquets,
el gos Snoopy i el seu secretari Emili, i en Simbad, l'Alí
Babà i en Gulliver.

Oh! **BENVINGUTS!** Passeu, passeu. De les tristors en farem fum. A casa meva és casa vostra si és que hi
ha cases d' **ALGÚ**.

(melodia)

Hola Jaimito, Donya Urraca, en Carpanta i Barba-Azul, Frankenstein i l'home Llop, el comte **DRÀCULA** i
Tarzan,

la mona Xita i Peter Pan.

La senyoreta Marieta de l'ull viu ve amb un soldat. Els Reis d'Orient, Papa Noèl, el Pato Donald i en
Pasqual, la Pepa Maca i Superman.

TORNADA + melodia

Bona nit senyor King-Kong, senyor **ASTÈRIX** i en Taxi Key,
Roberto Alcázar i Pedrín, l'home del sac i en Patufet,
senyor Charlot, senyor Obèlix.

En Pinotxo ve amb la Monyos agafada del braçet, hi ha
la dona que ven **GLOBUS**, la família Ulisses i el Capitán
Trueno amb **PATINET**.

TORNADA + melodia

A les **DOTZE** han arribat la fada bona i **VENTAFOCS**, en Tom
i Jerry, la Bruixa Calixta, **BAMBI** i Mobby Dick i l'emperadriu Sissí.

Mortadelo i Filemón i Guillem Brown i Guillem Tell, la Caputxeta vermelleta, el Llop ferotge, el
CAGANER, en Cocoliso i en Popei.

Oh! **BENVINGUTS!** Passeu, passeu.

Ara ja no hi **FALTA** ningú o, potser sí, jo me n'adono que tan sols hi faltes tu. També pots **VENIR** si vols.
T'esperem, hi ha **LLOC** per tots. El temps no compta ni l'espai. Qualsevol nit pot sortir el sol.

Podeu trobar la cançó en aquest enllaç:

<https://www.youtube.com/watch?list=RDO2odjWrRIXk&v=Q2odjWrRIXk>

FEM UN BIBLIOTRÀILER¹

Què és un bibliotràiler?

El bibliotràiler és un contingut audiovisual que actua de suport en la campanya de promoció d'un llibre. El bibliotràiler va aparèixer als Estats Units a finals de la dècada dels noranta i a les nostres terres no va arribar fins a l'any 2006. Des de llavors, l'estil d'aquest contingut audiovisual s'ha fet cada cop més heterogeni.

Abans de realitzar el bibliotràiler és molt important haver llegit el llibre i tenir ben pensat allò que ens ajudarà a crear l'atmosfera adequada per tal d'incitar la curiositat als altres lectors. Per tant, cal saber quines coses de l'argument podem explicar per tal que, sense revelar la trama ni el final del llibre, ens permeti crear l'interès en la seva lectura i atrapi els lectors.

El material que necessitem per poder desenvolupar-lo és:

- Un guió clar on especificarem les diferents seqüències i les idees més importants que volem plasmar en el vídeo.
- Una càmera de vídeo o mòbil que gravi amb bona qualitat.
- Un ordinador i programes d'edició de vídeo i un editor d'àudio, si hi voleu veu.

19. Visualitza el vídeo de publicitat [Dumbs way to die](#):

- ★ De què tracta aquest anunci publicitari? Què ven?
Hi apareixen uns personatges de dibuixos animats que canten una cançó i expliquen diverses maneres estúpides o babaus de morir.
No ven res. És una publicitat que vol promocionar la seguretat del metro de Melbourne.
- ★ Té a veure amb l'objecte que volen promocionar?
Cal destacar que, tan sols en les últimes imatges, les morts dels personatges de dibuixos animats fan referència a mitjans de transport. Per tant, és complicat desxifrar el motiu de l'anunci fins al final.

20. Observa i analitza aquests vídeos per agafar idees:

Es tracta d'analitzar exemples de bibliotràilers per agafar idees que puguin orientar el treball dels alumnes.

¹ Aquesta és l'activitat que es proposa per participar al XXV Concurs El Gust per la lectura”

<https://www.youtube.com/watch?v=vyvyGFjLiZY>

WONDER

<https://www.youtube.com/watch?v=I4YoBuJCbfo&t=8s>

DÉJEUNER DU MATIN

El Guió il·lustrat

Per començar amb la creació del bibliotràiler, cal pensar en la breu història que voleu desenvolupar basada en el relat del llibre. Per això, cal preveure una sèrie d'elements:

- L'estructura de la informació. Podeu fer servir les fases convencionals –plantejament, nus i desenllaç–, o bé una estructura diferent per donar més importància al temps o a l'espai de l'acció.
- La distribució de la informació en escenes. La creació de diferents vinyetes generalment dibuixades on es representa amb més o menys exactitud allò que voleu que inclogui cadascuna de les escenes que després gravareu.
- El control del temps i de l'espai. És important tenir present el temps que ha de durar cada escena, els tipus d'angulacions que tindrà la càmera o el mòbil, els diferents llocs de gravació i els plans de filmació. Tot allò ens ajudarà a fer un enregistrament el més ordenat possible.

21. En grups, dibuixeu el guió il·lustrat de la vostra història audiovisual:

Resposta oberta.

ESCENA 1:	ESCENA 2:	ESCENA 3:
ACCIÓ:	ACCIÓ:	ACCIÓ:
Temps:	Temps:	Temps:
Espai:	Espai:	Espai:
ESCENA 4:	ESCENA 5:	ESCENA 6:
ACCIÓ:	ACCIÓ:	ACCIÓ:
Temps:	Temps:	Temps:
Espai:	Espai:	Espai:

Les Escenes i els Plans

Ara ja podeu començar a decidir com gravareu el vostre bibliotràiler. Per això, és molt útil fer una ullada a *Dona'm la teva mirada*, que és un material multimèdia, flexible i innovador que explica de manera senzilla i entretinguda alguns secrets bàsics del llenguatge audiovisual relacionats amb les escenes i els plans. Tot això amb exemples, alguna demostració i escenaris reals relacionats amb les grans obres de la història del cinema.

22. Visualitzeu el vídeo de [Dona'm la teva mirada](#) i enllaceu els diferents plans amb la seva definició:

Gran Pla General **D**

Pla de conjunt **E**

Pla General **G**

Pla Americà **C**

Pla Mitjà **B**

Primer Pla **F**

Pla detall **A**

a. Enquadrament que ens mostra una part d'un objecte.
b. Enquadrament on la figura es veu tallada a l'altura de la cintura.
c. Enquadrament on la figura es veu tallada a l'altura dels genolls.
d. Enquadrament que ens ofereix un gran entorn on la figura humana és insignificant.
e. Enquadrament que abasta menys extensió on hi ha un equilibri entre figura i fons.
f. Enquadrament on la figura es veu a partir de les espatlles on es poden veure millor les reaccions i els estats d'ànim dels personatges.
g. Enquadrament on predomina la figura humana, mostra una visió completa.

El guió literari

Per poder desenvolupar amb èxit la creació de les escenes, és important crear un **guió literari**. Es tracta de l'escriptura de les escenes amb acotacions que conformen la narració. Per fer-ho, cal crear escenes, tot tenint en compte els espais. Per tant, cada cop que hi ha un canvi de localització hi haurà un canvi d'escena.

En el guió, cada escena ha d'estar introduïda per:

- ✓ una capçalera que indiqui el número d'escena (Esc. 1)
- ✓ una capçalera que indiqui si transcorre a l'exterior o a l'interior (Ext/Int)
- ✓ una capçalera que indiqui el nom o indicació del lloc (aula, pati)

A continuació, es descriuran els diàlegs, si n'hi ha.

23. Escriviu el guió literari del vostre *booktràiler*. Seguiu els següents passos:

23.1. Feu un esborrany de les idees i opinions creatives del grup.
Resposta oberta.

23.2. Escriviu en el següent quadre les idees definitives.
Resposta oberta.

Gravació del bibliotràiler

Ara és el moment d'agafar la càmera o el mòbil i posar-vos a gravar. El vostre escenari és l'institut. Podeu fer servir totes les instal·lacions interiors i exteriors del centre sense interrompre la resta de les classes ni molestar l'alumnat ni el professorat.

Uns consells...

- 🌐 Intenteu fer més d'una gravació de la mateixa escena per poder triar la millor gravació.
- 🌐 Feu servir la càmera o el mòbil en posició horitzontal per facilitar-vos l'edició dels vídeos.
- 🌐 Organitzeu el vestuari i els complements que necessitareu per fer la gravació.

24. Busqueu els escenaris, assageu-hi i graveu les vostres escenes.
Resposta oberta.

58

Edició del bibliotràiler

Un cop finalitzada la gravació, cal passar a l'edició del vídeo. Es tracta de l'últim pas del projecte, però és el més important per garantir l'èxit del vostre treball.

Cal que tingueu el compte els punts següents:

1. Intenteu barrejar imatges, text i so.
2. Corregiu el text abans d'introduir-lo al vídeo.
3. Enganxeu les imatges i els vídeos definitius.
4. Reviseu el vídeo abans d'acabar amb l'edició.

25. Feu l'edició del vostre bibliotràiler amb l'ajuda d'aquest breu [tutorial](#).

Cal visualitzar el vídeo tutorial que us ajudarà a fer una bona edició del bibliotràiler.

BIBLIOGRAFIA

MARÍN I MORO, GLÒRIA (2018), *Com una tempesta que arriba sense avisar*, ed. Animallibres, Barcelona.

BIBLIOGRAFIA WEB

La lectura en un centre educatiu. Versió digital [document pdf]
<http://ensenyament.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/m-onografies/lectura/la_lectura_en_un_centre_educatiu.pdf>
[consulta: juliol 2019]

El Bloc de la Glòria. [pàgina web]
<<https://gloriamarin.cat>>
[consulta: setembre 2018]

Una casa a la fi del món. [vídeo] Infok de Tv3.
<<https://www.ccma.cat/tv3/super3/infok/una-casa-a-la-fi-del-mon/video/>>
[consulta: març 2019]

“Història familiar: Qui és la nostra família?” [notícia] Diari Ara.cat
<https://criatures.ara.cat/Historia-familiar_0_1286871306.html>
[consulta: març 2019]

Turisme genealògic. [pàgina web]
<<http://www.turisgen.cat/?lang=es> - <http://www.turisgen.cat/?lang=es>>
[consulta: març 2019]

Portal sardanista. [pàgina web]
<<https://portalsardanista.cat/enciclopedia/lletres/1/142/2227>>
[consulta: juny 2019]

Myheritage: descobreix l'origen dels teus avantpassats. [pàgina web]
<<https://www.myheritage.es>>
[consulta: abril 2019]

Tutorial Myheritage. [vídeo] Youtube.
<<https://www.youtube.com/watch?v=4OZWPOBRlgw>>
[consulta: abril 2019]

Mosaico: 7 mil millones de otros. Projecte fundació Goodplanet. [vídeo] Youtube.
<<https://www.youtube.com/watch?v=YLVq6PW6C5M&feature=youtu.be>>
[consulta: maig 2019]

Fundació Goodplanet [pàgina web]
<<https://www.goodplanet.org/en/>>
[consulta: maig 2019]

L'habitatge és un dret com una casa. [anunci publicitari] Youtube.
<<https://youtu.be/J6lmdNrktIQ>>

[consulta: gener 2019]

Cançó: "Qualsevol nit pot sortir el sol" [videoclip] Youtube.

<<https://www.youtube.com/watch?list=RDQ2odjWrRIXk&v=Q2odjWrRIXk>>

[consulta: setembre 2018]

Un conte per explicar els desnonaments. [vídeo] Infok de TV3.

<<https://www.ccma.cat/tv3/alcanta/telenoticies-migdia/un-conte-per-explicar-els-desnonaments-als-mes-petits-escrit-per-una-nena-de-12-anys/video/5598307/>>

[consulta: març 2019]

Premsa i revistes digitals en català. Iquiosc.cat [pàgina web]

<<https://www.iquiosc.cat/diari/>>

[consulta: març 2019]

Jeremías: curtmetratge. [vídeo]

<<https://fibabc.abc.es/videos/jeremias-4263.html>>

[consulta: març 2019]

Dumbs way to die. [anunci publicitari] Youtube.

<<https://youtu.be/IJNR2EpS0jw>>

[consulta: març 2019]

Déjeuner du matin. [vídeo] Youtube.

<<https://www.youtube.com/watch?v=vyvyGFjLiZY>>

[consulta: març 2019]

Booktràiler: Wonder. [vídeo] Youtube.

<<https://www.youtube.com/watch?v=l4YoBuJCbfo&t=8s>>

[consulta: març 2019]

Dona'm la teva mirada. [pàgina web]

<<https://vimeo.com/ondemand/donamlatevamirada>>

[consulta: març 2019]

Tutorial: cómo editar un vídeo con efectos, transiciones y música. [vídeo]

<<https://youtu.be/MYAZR7iHu38>>

[consulta: març 2019]